

Základy regulácie kybernetickej bezpečnosti a súvisiacich oblastí

Modul 3 – Základy regulácie kybernetickej kriminality
Časť 2

Doc. JUDr. Marek Kordík, PhD. LL.M.

Mgr. Petra Dražová, PhD.

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kompetenčné centrum pre reguláciu kybernetickej bezpečnosti, ochrany súkromia a kybernetickej kriminality CUSEC

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Financované Európskou úniou Next GenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu pod číslom 17R05-04-VO1-00002

Trestné právo

Trestné právo hmotné:

- základy trestnej zodpovednosti,
- druhy trestov a podmienky pre ich ukladanie,
- druhy ochranných opatrení a podmienky pre ich ukladanie,
- skutkové podstaty trestných činov

- zákon č. 300/2005 Z. z. **Trestný zákon**
- zákon č. 91/2016 Z. z. **o trestnej zodpovednosti právnických osôb**
- zákon č. 221/2006 Z. z. **o výkone väzby**
- **o výkone trestu odňatia slobody** zákon č. 475/2005 Z. z.

Trestné právo procesné:

- zistiť či bol a kým bol spáchaný trestný čin,
- spravodlivo potrestať páchatel'a,
- odňať výnosy z trestnej činnosti,
- rešpektujúc pritom základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb

- zákon č. 301/2005 Z. z. **Trestný poriadok**
- zákon č. 91/2016 Z. z. **o trestnej zodpovednosti právnických osôb**
- zákon č. 154/2010 Z. z. **o európskom zatýkacom rozkaze**
- zákon č. 236/2017 Z. z. **o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach**

Trestné konanie – všeobecné východiská

Trestné konanie

- širší pojem
- legálny pojem
- § 10 ods. 14 TP: „**Trestné konanie** je konanie podľa tohto zákona...”

Trestné stíhanie

- užší pojem
- legálny pojem
- § 10 ods. 14 TP: „... **trestné stíhanie** úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku, prípadne iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vo veci samej...”

§ 10 ods. 14 TP: „...**prípravným konaním** sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.”

Štádiá trestného konania

trestné konanie

predsúdne konanie

postup pred
začatím TS

prípravné
konanie

súdne konanie

preskúmanie
/predbežné
prejednanie
obžaloby

hlavné
pojednávane

konanie o
opravných
prostriedkoch

vykonávacie
konanie

trestné stíhanie

Spôsoby začatia trestného stíhania

Rozsah trestného stíhania

- **spôsoby začatia trestného stíhania:**

- vydanie uznesenia o začatí trestného stíhania (buď tzv. „vo veci” - § 199 ods. 1 TP alebo spolu s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia - § 199 ods. 2 TP),
- vykonanie neodkladného úkonu,
- vykonanie neopakovateľného úkonu,
- vykonanie zaistovacieho úkonu

- **rozsah trestného stíhania** je determinovaný § 119 TP, a teda dokázaním:

- či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- osobné pomery páchatela v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- výnosy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu,
- majetkové pomery na účely odňatia výnosov z trestnej činnosti

Dokazovanie v trestnom konaní

Dokazovanie v trestnom konaní

Všeobecné východiská

- prebieha v každom štádiu trestného konania
- legálna definícia v právnom poriadku SR neexistuje
- doktrinálna definícia - *zákonom upravený postup subjektov trestného konania, ktorého účelom je vyhľadať, zabezpečiť, vykonávať a zhodnotiť informácie dôležité pre poznanie skutkových okolností, na základe ktorých sa v trestnom konaní rozhoduje najmä o vine a treste obvineného, ale aj o ďalších právne relevantných skutočnostiach, (napr. o nároku poškodeného na náhradu škody) vrátane rozhodnutí o procesnom postupe v trestnom konaní (napr. rozhodovanie o väzbe)*
- subjekty trestného konania (§ 10 ods. 10 TP): orgány činné v trestnom konaní, súd, obvinený, poškodený, zúčastnená osoba, oznamovateľ, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Dokazovanie v trestnom konaní

Zásady dokazovania

- obsiahnuté v rámci základných zásad trestného konania podľa § 2 TP

- **zásada zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti**

Znamená to, že musia byť objasnené všetky okolnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie, či bol spáchaný trestný čin, kým bol spáchaný, aké boli jeho následky, aké sú osobné pomery páchateľa atď. Neznamená to, že sa musí dospieť k absolútnej istote, ale k takej miere istoty, ktorá vylučuje akékoľvek rozumné pochybnosti o zistenej skutočnosti. Ak po vykonaní všetkých dostupných dôkazov a ich dôkladnom zhodnotení pretrvávajú dôvodné pochybnosti o vine obvineného (napríklad o tom, či spáchal skutok, alebo o kľúčových okolnostiach skutku), súd musí rozhodnúť v prospech obvineného.

- **vyhľadávacia zásada**

Z úradnej povinnosti sú orgány činné v trestnom konaní povinné vyhľadávať a zabezpečovať dôkazy. To znamená, že nie sú pasívne a nemôžu čakať, kým im dôkazy niekto predloží. Sú aktívne zodpovedné za zisťovanie všetkých relevantných skutočností. Orgány nesmú selektívne zbierať len dôkazy, ktoré potvrdzujú obvinenie, ale musia s rovnakou starostlivosťou skúmať aj tie, ktoré by mohli viesť k oslobodeniu obvineného.

- **zásada ústnosti a bezprostrednosti**

Konanie pred súdom je ústne a súd má vychádzať pri rozhodovaní priamo z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí (ústny prejav, priamy kontakt so svedkami, obžalovaným).

Dokazovanie v trestnom konaní

Zásady dokazovania

CUSEC

- **zásada voľného hodnotenia dôkazov**

Orgány činné v trestnom konaní a súdy hodnotia dôkazy získané v trestnom konaní podľa svojho presvedčenia, a to jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach. Neexistuje vopred určená sila alebo váha dôkazov.

- **zásada verejnosti**

Trestné veci prejednáva súd verejne. Z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia môže byť verejnosť vylúčená len v prípadoch ustanovených zákonom (napríklad ochrana svedkov, utajované skutočnosti, ochrana mládeže). Rozsudok musí byť vždy vyhlásený verejne.

- **zásada zákonnosti**

Nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak, než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje Trestný poriadok.

- **zásada prezumpcie nevinu**

Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

- **zásada in dubio pro reo**

Pochybnosti, ktoré v trestnom konaní vyvstali nemožno pripísať na ťarchu obvineného (ak existujú rozumné pochybnosti o vine, nemôže byť osoba odsúdená).

Dokazovanie v trestnom konaní

Súvisiace vedné disciplíny a kľúčové pojmy

- hoci je dokazovanie vnímané ako právny pojem, čerpá z poznatkov viacerých vedných disciplín, najmä:
 - kriminalistika,
 - kriminológia,
 - forenzné lekárstvo,
 - forenzná psychiatria,
 - forenzné inžinierstvo,
 - forenzná informatika
- **stopa** – akákoľvek zmena v materiálnom prostredí alebo vo vedomí človeka, ktorá príčinne alebo aspoň miestne a časovo súvisí s vyšetrovanou udalosťou, obsahuje kriminalisticky alebo trestnoprávne relevantnú informáciu, je zistiteľná, zaistiteľná a využiteľná pomocou dostupných kriminalistických, prírodovedných a technických metód, prostriedkov a postupov
- **delenie stôp**

Dokazovanie v trestnom konaní

Súvisiace vedné disciplíny a kľúčové pojmy

- **prameň / zdroj / nositeľ dôkazu**

Prejav hmoty vo vonkajšom svete. Ide buď o osoby (napr. svedok) alebo o veci (napr. listina obsahujúca určité informácie, USB kľúč, kontaminovaná voda z rieky, vzorka znečisteného ovzdušia) vrátane výsekov v priestore ako celku (napr. miesto činu).

- **dôkazný prostriedok**

Procesný úkon alebo širšie procesná činnosť, pomocou ktorého sa získava dôkaz z prameňa dôkazu (napr. výsluch svedka, preštudovanie listiny alebo počítačového dokumentu, obhliadka miesta činu). Trestný poriadok definuje dôkazný prostriedok v § 119 ods. 3 TP, k pojmu „dôkazný prostriedok“ bližšie pozri vysvetlivky k § 119 ods. 3 TP.

- **dôkaz (§ 119 ods. 3 TP):**

„Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.“

Od digitálnej stopy k elektronickému dôkazu

Pojem:

- akákoľvek informácia, dáta alebo súbor dát, ktoré sú uložené, spracované alebo prenesené digitálnymi prostriedkami, a ktoré príčinne, miestne alebo časovo súvisia s vyšetrovaným trestným činom, obsahujú kriminalisticky relevantnú informáciu a sú zistiteľné, zaistiteľné a využiteľné pomocou špecializovaných metód a nástrojov digitálnej forenznej vedy

Vznik:

1. pôsobením subjektu, resp. objektu na aplikačný alebo systémový softvér, funkčnosť prostriedku alebo
2. automaticky, t. j. vopred predpísaným pôsobením jedného zariadenia na druhé

Rozdelenie:

▪ aktívne:

- pochádzajú z dát vytvorených páchatelom alebo inou osobu (napr. poškodeným),
- môžu zahŕňať napríklad zvukové, obrazové a obrazovo-zvukové súbory, databázy či textové súbory v podobe:
 - príspevkov, komentárov, lajkov, zdieľaniach na sociálnych sieťach,
 - vyplnených online formulárov (napr. registrácia do služieb, online nákupy),
 - finančných transakcií (napr. online nákupy),
 - e-mailov (posielanie, prijímanie, ukladanie), odber newsletterov,
 - dokumentov, obrázkov, videí, zvuku, chatov...

- **pasívne:**

- boli vytvorené automaticky systémom, ktoré po sebe páchatel' či iná osoba zanechala nevedomky,
- napríklad vo forme rôznych metadát, a to:
 - IP adresa (geografická poloha),
 - história vyhľadávania a prehliadania webových stránok,
 - súbory cookies (správanie užívateľa),
 - Informácie o type a modeli zariadenia, z ktorého sa užívateľ prihlasuje (napr. smartfón, notebook, smart TV),
 - údaje o zdravotnom stave osoby zbierané aplikáciami,
 - metadáta z fotografií a videí (napr. informácia o mieste zhotovenia),
 - systémové registre (napr. Windows Registry) – informácie o konfigurácii systému, nainštalovanom softvéri, spustených programoch, užívateľskej aktivite,
 - stopové fragmenty v RAM a swap súboroch – dočasné dáta, ktoré môžu obsahovať citlivé informácie (napr. heslá, kľúče, prístupy),
 - dáta pochádzajúce z registrov, fetchov, vyrovnávacej pamäte (ang. cache), konfiguračné súbory, záznamy o činnosti (logy), hlavičky e-mailov (ang. e-mail headers) – záznamy o spustených programoch, pripojených zariadeniach, chybových hláseniach

Elektronický dôkaz

CUSEC

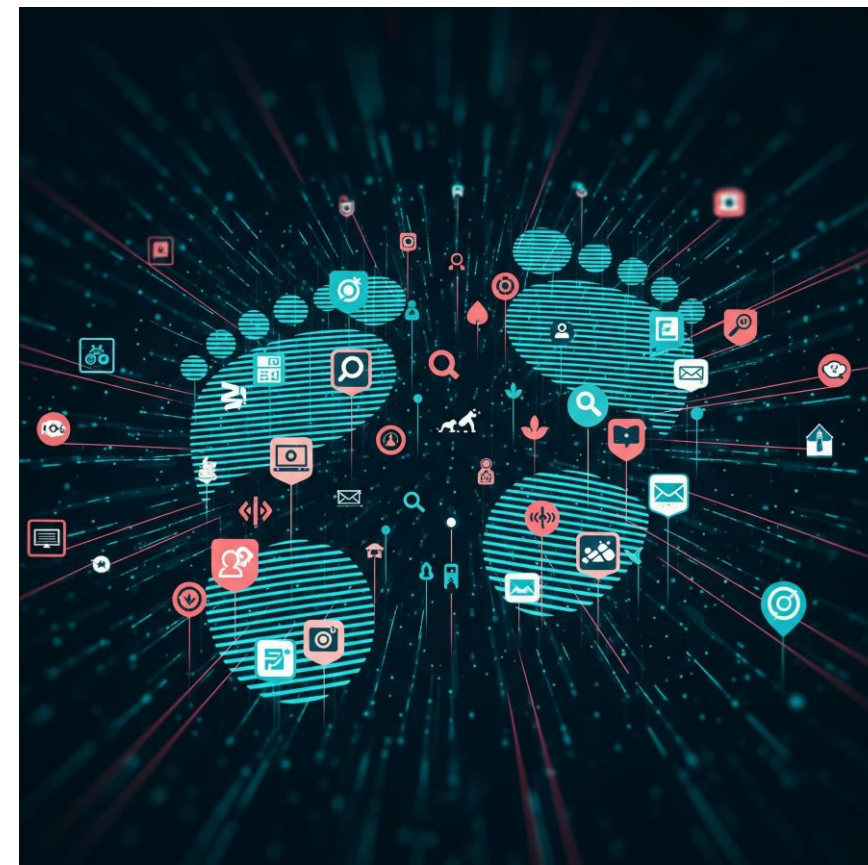
Pojem:

- akýkoľvek dôkaz odvodený z údajov obsiahnutých alebo vytvorených akýmkoľvek zariadením, ktorého fungovanie závisí od programu alebo z údajov, ktoré sú uchovávané alebo prenášané prostredníctvom počítačového systému
- akúkoľvek informáciu s dôkaznou hodnotou relevantnú pre trestné konanie, ktorá je uchovávaná, spracúvaná alebo prenášaná v digitálnej podobe, a ktorá bola získaná zákonným spôsobom pričom nie sú dôvodné pochybnosti o jej integrite, autenticite a vierohodnosti

Predpoklady / Vlastnosti:

- Integrita
- Úplnosť
- Autenticita/Pôvodnosť
- Relevancia
- Zákonnosť
- Prípustnosť

digitálna stopa $\neq$ elektronický dôkaz

Zaistovanie dát na účely dokazovania v trestnom konaní

MEDZINÁRODNÉ PRÁVO

- **Dohovor o počítačovej kriminalite** („*Budapeštiansky dohovor*“)
- **Druhý dodatkový protokol o posilnenej spolupráci a sprístupňovaní elektronických dôkazov**
- **Dohovor OSN proti počítačovej kriminalite** (ďalej ako „*Hanojský dohovor*“)

PRÁVO EURÓPSKEJ ÚNIE

- **čl. 82 ZFEÚ – Justičná spolupráca v trestných veciach**
- **Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie**
- **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach**
- **Rámcové rozhodnutie Rady 2002/465/SVV o spoločných vyšetrovacích tímoch**
- **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1544 z 12. júla 2023, ktorou sa stanovujú harmonizované pravidlá určovania určených prevádzkarní a vymenúvania právnych zástupcov na účely zhromažďovania dôkazov v trestnom konaní**
- **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1543 z 12. júla 2023 o európskych príkazoch na predloženie elektronických dôkazov a európskych príkazoch na uchovanie elektronických dôkazov v trestnom konaní a na výkon trestu odňatia slobody v nadväznosti na trestné konanie**

VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

- **zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok**
- **zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov**
- **zákon č. 236/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

- **Dohovor o počítačovej kriminalite („Budapeštiansky dohovor“)**
 - otvorený na podpis v Budapešti 23.11.2001 (aj pre nečlenské štáty RE)
 - počet zmluvných strán (05/2025): 78
 - pre SR platný od 01.05.2008 (oznámenie MZV SR č. 137/2008 Z. z. o podpísaní Dohovoru o počítačovej kriminalite)
 - oddiel 2 (Procesné právo – čl. 14 -21)
 - čl. 14 (2) c) „*Ak článok 21 neustanovuje inak, každá strana uplatní právomoci a postupy uvedené v odseku 1 na zhromažďovanie dôkazov o trestnom čine v elektronickej forme.*“
- **Druhý dodatkový protokol k Budapeštianskemu dohovoru týkajúci sa posilnenej spolupráce a prístupňovania elektronických dôkazov**
 - prijatý 17.11.2021 VM RE
 - otvorený na podpis 12.05.2022
 - počet signatárskych krajín (05/2025): 47 / 2
 - uplatňovať sa začne až po 5 ratifikáciach (čl. 16 ods. 3)
 - rozhodnutie Rady (EÚ) zo 14.2.2023, ktorým sa ČŠ EÚ poverujú ratifikovať v záujme EÚ II. DP
 - SR sa doposiaľ nestala signatárom

European Treaty Series - No. 185

Convention on Cybercrime

Budapest, 23.XI.2001

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Recognising the value of fostering co-operation with the other States parties to this Convention;

Convinced of the need to pursue, as a matter of priority, a common criminal policy aimed at the protection of society against cybercrime, *inter alia*, by adopting appropriate legislation and fostering international co-operation;

Conscious of the profound changes brought about by the digitalisation, convergence and continuing globalisation of computer networks;

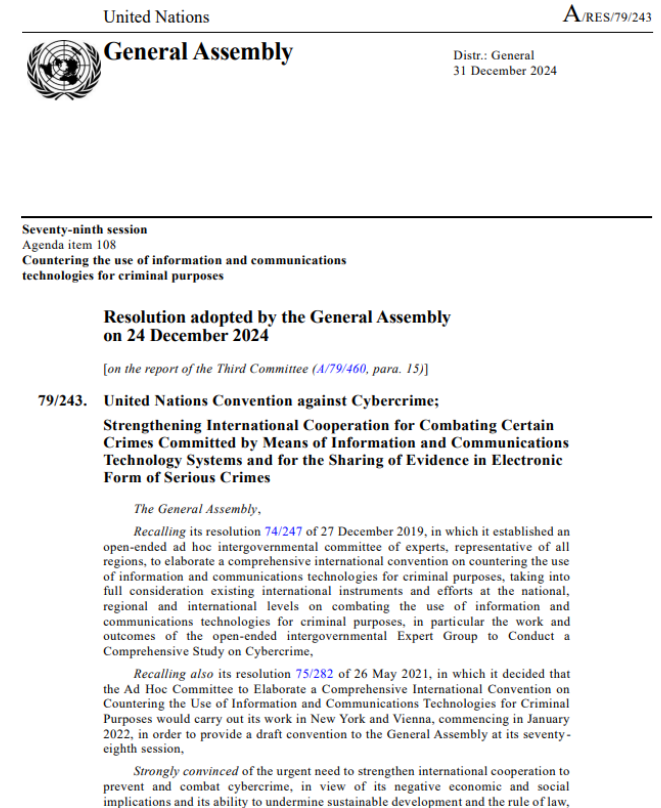
Concerned by the risk that computer networks and electronic information may also be used for committing criminal offences and that evidence relating to such offences may be stored and transferred by these networks;

Recognising the need for co-operation between States and private industry in combating cybercrime and the need to protect legitimate interests in the use and development of information technologies;

Believing that an effective fight against cybercrime requires increased, rapid and well-functioning international co-operation in criminal matters;

Convinced that the present Convention is necessary to deter action directed against the confidentiality, integrity and availability of computer systems, networks and computer data as well as the misuse of such systems, networks and data by providing for the criminalisation of such conduct, as described in this Convention, and the adoption of powers sufficient for effectively combating such criminal offences, by facilitating their detection, investigation and prosecution at both the domestic and international levels and by providing arrangements for fast and reliable international co-operation;

- **Dohovor OSN proti počítačovej kriminalite („Hanojský dohovor“)**
 - oficiálny názov: *United Nations Convention against Cybercrime*
 - prijatý dňa 24. decembra 2024 Valným zhromaždením OSN rezolúciou č. 79/243 v New York
 - zatiaľ nebol otvorený na podpis (očakávanie: v polovici r. 2025 – Hanoi (Vietnam))
 - záväznosť nadobudne 90. dňom po uložení 40. ratifikačnej listiny u Generálneho tajomníka OSN (t. j. ak bude ratifikovaný aspoň 40 ČS OSN)
 - čl. 23 ods. 2: *„Except as provided otherwise in this Convention, each State Party shall apply the powers and procedures referred to in paragraph 1 of this article to:*
 - a) The criminal offences established in accordance with this Convention;*
 - b) Other criminal offences committed by means of an information and communications technology system; and*
 - c) The collection of evidence in electronic form of any criminal offence.“*

PRÁVO EURÓPSKEJ ÚNIE

- **čl. 82 ZFEÚ – Justičná spolupráca v trestných veciach:** (1) „*Justičná spolupráca v trestných veciach v Únii je založená na zásade vzájomného uznávania rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a zahŕňa aproximáciu zákonov a iných právnych predpisov ČŠ v oblastiach uvedených v ods. 2 a čl. 83.*“
- **Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie, vypracovaný Radou v súlade s článkom 34 ZEÚ**
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 **o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach** (zákon č. 236/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
- Rámcové rozhodnutie Rady 2002/465/SVV **o spoločných vyšetrovacích tímoch**
- Dvojstranné dohody medzi **Úniou a tretími krajinami** o vzájomnej právnej pomoci (napr. s USA, Japonskom, Nórskom, Írskom)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1544 z 12. júla 2023, **ktorou sa stanovujú harmonizované pravidlá určovania určených prevádzkarní a vymenúvania právnych zástupcov na účely zhromažďovania dôkazov v trestnom konaní**
 - transpozíciu je potrebné vykonať do 18.2.2026

- smernicou sa sleduje najmä to, aby ČŠ zabezpečili, aby poskytovatelia služieb usadení v EÚ / ponúkajúci služby v EÚ určili prevádzkareň, resp. vymenovali právneho zástupcu, ktorí budú adresátmi PPED / PUED
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1543 z 12. júla 2023 **o európskych príkazoch na predloženie elektronických dôkazov a európskych príkazoch na uchovanie elektronických dôkazov v trestnom konaní a na výkon trestu odňatia slobody v nadväznosti na trestné konanie**
 - uplatňuje sa od 18.8.2026
 - zavedenie 2 mechanizmov justičnej spolupráce v trestných veciach:
 - **príkaz na predloženie elektronických dôkazov** („PPED“)
 - **príkaz na uchovanie elektronických dôkazov** („PUED“)
 - príkazmi sa sleduje nariadenie povinnosti poskytovateľovi služieb, ktorý ponúka služby v EÚ a je (i) usadený v inom ČŠ alebo (ii) zastúpený právnym zástupcom v inom ČŠ, aby predložil / uchovával elektronické dôkazy bez ohľadu na umiestnenie údajov
 - o vydanie PPED a PUED môže požiadať aj podozrivý / obvinený, resp. jeho advokát / obhajca
 - formuláre na PPED a PUED – prílohy 1-6 nariadenia

Postupy zaistovania dát na účely dokazovania podľa Trestného poriadku

§ 3 TP	súčinnosť štátnych orgánov, právnických osôb a fyzických osôb
§ 89a / 90 TP	povinnosť na vydanie veci / odňatie veci
§ 91 TP	uchovanie, vydanie a odňatie počítačových údajov
§ 99 a nasl. TP	osobná prehliadka, domová prehliadka, prehliadka iných priestorov a pozemkov
§ 115 TP	odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky
§ 116 TP	oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke
§ 118 TP	porovnávanie údajov v informačných systémoch
§ 154 TP	obhliadka

§ 3 TP SÚČINNOSŤ ŠTÁTNYCH ORGÁNOV, PRÁVNICKÝCH OSÔB A FYZICKÝCH OSÔB

- najjednoduchší procesný postup vedúci k obstaraniu dát
- forma: dožiadanie (bez odôvodnenia)
- čo: okruh dát vymedzený negatívne - NIE utajované skutočnosti, obchodné tajomstvo, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, poštové tajomstvo, telekomunikačné tajomstvo
- kto: OČTK + súd s výnimkou, ak záujmové údaje tvoria predmet **obchodného, bankového alebo daňového tajomstva, resp. ide o údaje z evidencie zaknihovaných cenných papierov** – môže ich požadovať pred začatím TS / v PK prokurátor, resp. policajt s jeho súhlasom, v konaní pred súdom predseda senátu
- komu: povinnosť štátnych orgánov, vyšších územných celkov, obcí a iných právnických osôb / fyzických osôb poskytnúť súčinnosť OČTK a súdu
- napr. údaje o obsahu, ktoré boli zverejnené, informácie o užívateľských účtoch, záznamy (logy) o činnosti užívateľa, resp. ich metadáta

§ 154 TP OBHLIADKA

- **§ 154 (1) TP:** „Obhliadka sa vykonáva, ak majú byť **priamym pozorovaním** objasnené skutočnosti dôležité pre trestné konanie, najmä ak by mohli byť zistené alebo zaistené **akékoľvek stopy**. Obhliadky sa môže zúčastniť osoba, ktorá vykonáva odbornú činnosť, alebo pribratý znalec.“
- forma: zápisnica, náležitosti: § 58 TP + opis predmetu obhliadky, pripojiť obrazové/zvukové/obrazovo-zvukové záznamy
- kto: OČTK + súd
- čo: napr. údaje pochádzajúce z otvorených, verejne dostupných zdrojov (OSINT) – bez ohľadu na to, že sa tieto nachádzajú v držbe poskytovateľa poskytujúce svoje služby z územia iného štátu
- t. j. sociálne siete, vyhľadávače (Google, Bing, DuckDuckGo, Yandex, Yahoo...), WHOIS (registrátor domény), haveibeenpwned, SEON (phishingové kampane)...
- **čl. 32 Budapeštianskeho dohovoru - Cezhraničný prístup k uloženým počítačovým údajom so súhlasom alebo v prípadoch, keď sú verejne prístupné:**
„Strana môže bez povolenia inou stranou
 - a) prístupovať k verejne dostupným (otvorené zdroje) uloženým počítačovým údajom bez ohľadu na to, na ktorom území sa tie údaje nachádzajú, alebo
 - b) počítačových systémom z jej územia prístupovať alebo prijímať uložené počítačové údaje nachádzajúce sa na území druhej strany, ak tá strana získa zákonný a dobrovoľný súhlas osoby, ktorá je zo zákona oprávnená sprístupniť údaje strane cez tento počítačový systém.“

§ 91 TP UCHOVANIE, VYDANIE A ODŇATIE POČÍTAČOVÝCH ÚDAJOV 1/4

- **§ 91 (1) TP:** „Ak je na účely dokazovania nevyhnutné uchovanie uložených počítačových údajov vrátane prevádzkových údajov, ktoré boli uložené prostredníctvom počítačového systému, môže predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní prokurátor vydať príkaz, ktorý musí byť odôvodnený aj skutkovými okolnosťami, osobe, v ktorej držbe alebo pod ktorej kontrolou sa nachádzajú také údaje, alebo poskytovateľovi takých služieb, aby
 - a) také údaje uchovali a udržiavali v celistvosti,
 - b) umožnili vyhotovenie a ponechanie si kópie takých údajov,
 - c) znemožnili prístup k takým údajom,
 - d) také údaje odstránili z počítačového systému,
 - e) také údaje vydali na účely dokazovania.“
- predmetné ustanovenie rozlišuje 5 rôznych príkazov, resp. ich kombinácií
- forma: príkaz (s odôvodnením)
- kto: prokurátor pred začatím TS / v PK, resp. predseda senátu v konaní pred súdom
- čo: údaje uložené prostredníctvom počítačového systému, vrátane prevádzkových údajov (t. j. nie údaje „budúce“)
- komu: osobe, v ktorej držbe / pod ktorej kontrolou sa záujmové údaje nachádzajú alebo poskytovateľovi služieb
- s účinnosťou od 1.1.2021 – platí rovnaké pravidlo ako pri vydaní / odňatí veci, aj údaje môžu byť odňaté v prípade, že nie je vyhovené výzve na ich „dobrovoľné“ vydanie

§ 91 TP UCHOVANIE, VYDANIE A ODŇATIE POČÍTAČOVÝCH ÚDAJOV 2/4

Príkaz podľa § 91 (1) a) TP - uchovanie a udržanie údajov v celistvosti

- integrita údajov existujúcich v čase vydania príkazu, dostupnosť pro futuro (na účely príkazu na vydanie, resp. vyhotovenie kópie údajov)
- predbežná povaha, nesmeruje k samotnému vydaniu (z kvalitatívneho hľadiska postačuje aj „menej presvedčivé“ odôvodnenie),
- max. 90 dní s možnosťou opätovného uchovávanía (nový príkaz),
- možnosť uloženia povinnosti poskytovateľovi zachovávať mlčanlivosť
- paralela k **čl. 16 Budapeštianskeho dohovoru – Urýchlené uchovanie uložených počítačových údajov**

Príkaz podľa § 91 (1) c) TP – znemožnenie prístupu k údajom

- dostupnosť údajov existujúcich v čase vydania príkazu pro futuro (na účely príkazu na vydanie, resp. vyhotovenie kópie údajov) a ich zabezpečenie pred odstránením, resp. pozmenením vhodnými technickými opatreniami (napr. šifrovaním) alebo zabránenie v pokračovaní páchania trestnej činnosti
- predbežná povaha, nesmeruje k samotnému vydaniu (z kvalitatívneho hľadiska postačuje aj „menej presvedčivé“ odôvodnenie),
- max. 90 dní s možnosťou opätovného uchovávanía (nový príkaz),
- možnosť uloženia povinnosti poskytovateľovi zachovávať mlčanlivosť

§ 91 TP UCHOVANIE, VYDANIE A ODŇATIE POČÍTAČOVÝCH ÚDAJOV 3/4

Príkaz podľa § 91 (1) b) TP – vyhotovenie a ponechanie si kópie údajov

- smeruje už k samotnému sprístupneniu údajov, a preto z kvalitatívneho hľadiska je potrebné presvedčivé odôvodnenie v porovnaní s príkazmi podľa § 91 (1) a), c) TP (významnejší zásah),
- v praxi sa bežne vydáva v kombinácii s príkazom podľa § 91 (1) e) TP na vydanie údajov, ak by nebolo možné vyhotoviť kópiu napr. z dôvodu objemu údajov (II. ÚS 270/2013 – 61 hodín kopírovania odôvodňuje ústavnú udržateľnosť vydania údajov na nosiči),
- možnosť uloženia povinnosti adresátovi príkazu zachovávať mlčanlivosť
- vyhotovenie kópie = „live data scenario“

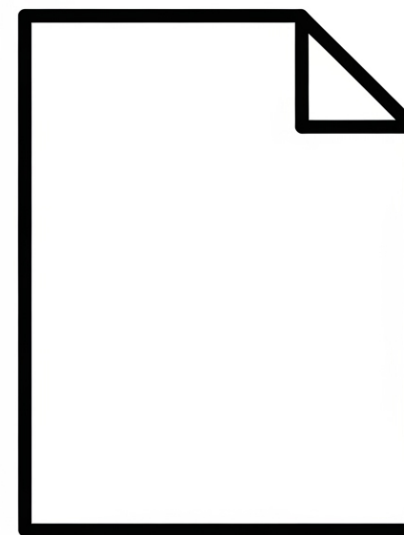
Príkaz podľa § 91 (1) e) TP – vydanie údajov na účely dokazovania

- smeruje už k samotnému sprístupneniu údajov, a preto z kvalitatívneho hľadiska je potrebné presvedčivé odôvodnenie v porovnaní s príkazmi podľa § 91 (1) a), c) TP (významnejší zásah),
- v praxi sa bežne vydáva v kombinácii s príkazom podľa § 91 (1) b) TP na vyhotovenie kópie údajov,
- možnosť uloženia povinnosti adresátovi príkazu zachovávať mlčanlivosť
- vydanie údajov = „dead box scenario“

§ 91 TP UCHOVANIE, VYDANIE A ODĽATIE POČÍTAČOVÝCH ÚDAJOV 4/4

Príkaz podľa § 91 (1) e) TP – odstránenie údajov

- dostupnosť údajov – predmetným príkazom sa sleduje znedostupnenie údajov existujúcich v čase vydania príkazu
- z kvalitatívneho hľadiska je potrebné presvedčivé odôvodnenie (významnejší zásah),
- možnosť uloženia povinnosti adresátovi príkazu zachovávať mlčanlivosť
- TČ páchané šírením nezákonného obsahu (detská pornografia, porušovanie autorského práva...)

EVIDENCE

§ 115 TP

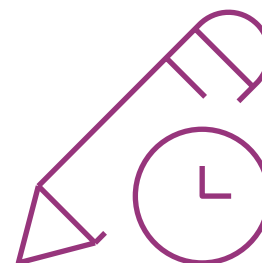
ODPOČÚVANIE A ZÁZNAM TELEKOMUNIKAČNEJ PREVÁDZKY

- prostriedok ITP podľa TP
- čo: odposluch/záznam obsahu komunikujúcich strán, t. j. obsahové údaje (hlas, mail, aplikácie, SMS) v reálnom čase
- len pre zločin, korupciu, extrémizmus, legalizáciu príjmu, zneužitia právomoci verejného činiteľa alebo inom TČ, na ktorý zaväzuje MZ
- ak sa majú získať informácie dôležité pre trestné stíhanie (legitimita) a informáciu nemožno zistiť inak (proporcionalita)
- forma: príkaz (odôvodnený)
- kto: pred začatím TS a v PK sudca pre PK, v konaní pred súdom predseda senátu
- ak vec neznesie odklad môže príkaz vydať aj prokurátor, musí byť potvrdený do 24h sudcom pre PK.
- najviac na 6 mesiacov, opakovane o 2 mesiace
- nie je možné zaznamenávať komunikáciu obvineného s obhajcom
- ak sa má záznam použiť ako dôkaz, musí sa vyhotoviť jeho doslovný prepis
- v inej veci je vyhotovovanie záznamu použiteľné ako dôkaz, len ak je začaté trestné stíhanie pre skutok, kde možno povoliť jeho použitie (ods.1)
- vykonáva špecializovaný útvar PZ utajovane

§ 116 TP

OZNÁMENIE ÚDAJOV O TELEKOMUNIKAČNEJ PREVÁDZKE

- prostriedok ITP podľa TP
- čo: prevádzkové (kto, s kým, ako dlho) a lokalizačné údaje (kde) o uskutočnenej prevádzke, vrátane počítačových údajov
- pre úmyselný trestný čin, ktorého horná hranica je najmenej 3r, pre trestný čin ochrany súkromia v obydli podľa § 194a, podvodu podľa § 221, nebezpečného vyhrážania podľa § 360, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a, šírenia poplašnej správy podľa § 361, podnecovania podľa § 337, schvaľovania trestného činu podľa § 338, pre trestný čin, ktorým bola spôsobená ťažká ujma na zdraví alebo smrť alebo pre iný úmyselný trestný čin, pri ktorom na konanie zaväzuje MZ
- ak sa majú získať informácie dôležité pre trestné stíhanie (legitimita) a informáciu nemožno zistiť inak (proporcionalita)
- forma: príkaz (odôvodnený)
- kto: pred začatím TS a v PK sudca pre PK, v konaní pred súdom predseda senátu
- najviac na 6 mesiacov, opakovane o 2 mesiace
- nie je možné zaznamenávať komunikáciu obvineného s obhajcom
- ak sa má záznam použiť ako dôkaz, musí sa vyhotoviť jeho doslovný prepis
- v inej veci je vyhotovovanie záznamu použiteľné ako dôkaz, len ak je začaté trestné stíhanie pre skutok, kde možno povoliť jeho použitie (ods.1)

Ďakujeme za Vašu pozornosť!

Doc. JUDr. Marek Kordík, PhD. LL.M.

Mgr. Petra Dražová, PhD.

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY